తెర

అనెస్తీషియా మత్తులోంచి బయట పడి అప్పుడే కళ్ళు తెరిచిన రమణయ్యకు అంతా అయోమయంగా ఉంది. మూసుకుపోతున్న కళ్ళను తన శక్తినంతా కూడదీసుకొని తెరుస్తూ తన చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు.

తనెక్కడున్నాడు? తన కిరుపైపులా చేరి, తనకేసి గొప్ప సాను భూతితో, ఆందోళనతో చూస్తున్న వాళ్ళంతా ఎవరు?

సూదులతో పొడుస్తున్నట్టుగా శరీరమంతా బాధ. కడుపు చుట్టూ ఏవో కట్లు. ఆ కట్లు కట్టినచోట కారం చల్లుతున్నట్లుగా విపరీతమైన మంట. కదిలితే ప్రాణం పోతుందేమో అన్నంత నొప్పి.

తెల్లటి దుస్తులతో నర్సులు అటూ ఇటూ తిరుగాడుతున్నారు.

అప్పు డర్థమైం దతనికి. తను హాస్పిటల్లో ఉన్నాడు. తనకు ఆపరేషన్ చేశారు.

ఆపరేషన్ థియేటర్‌లోకి తనను తీసుకెళ్ళటం, డాక్టర్ తనతో ఏదో మాట్లాడుతున్నట్టుగా మాట్లాడుతూనే ఇంజెక్షన్ ఇవ్వటం, ముక్కు దగ్గర ఏదో పెట్టటం, తను స్పృహ కోల్పోవటం, ఒక్కొక్కటే జ్ఞాపకం రాసాగాయి.

తనకేసి చూస్తున్న వాళ్ళందరినీ చూశాడు. వెంటనే వాళ్ళను గుర్తు పట్టలేకపోతున్నాడు మెల్లమెల్లగా ఒక్కొక్కర్నీ గుర్తు పట్టసాగాడు.

తన కూతురు, తన ప్రాణంలో ప్రాణం సుమతి. ఆమె కళ్ళలోంచి ధారాపాతంగా కురుస్తున్న కన్నీళ్ళు, తన ఇద్దరు కొడుకులు సురేష్, సుధీర్. వాళ్ళ కళ్ళలో ఆందోళన, అల్లుడు మాధవరావు, కోడళ్ళు జ్యోతి, రాధ, చెల్లెలు సరస్వతి, బావ సత్యనారాయణ, పసిపిల్లలు సందీప్,

సంతోష్, చైతన్య, వాళ్ళు తన మనమలు, మనమరాళ్ళు. అందరూ ఎంతో ఆదుర్దాతో, అభిమానంతో, ఆతురతతో తనకేసి చూస్తున్నారు.

అంత బాధలో కూడా అతను హాయిగా ఫీలయ్యాడు. తనచుట్టూ తన వాళ్లంతా ఉన్నారు. అవసరమైతే తన ప్రాణం కోసం తమ ప్రాణాల్ని అడ్డు వేస్తారు. తన కోసం ఎంతటి మహత్తరమైన త్యాగానికైనా సిద్ధపడతారు.

ఇంతమంది ప్రేమాభిమానాలకు పాత్రుడైన తను నిజంగా అదృష్టవంతుడు.

రమణయ్యకు స్పృహ వచ్చిందని తెలియగానే అక్కడికి డాక్టర్ భాస్కరరావు వచ్చాడు. రమణయ్య బెడ్ చుట్టూ ఉన్న అతని బంధువులందరూ పక్కకు జరిగారు.

"ఏం రమణా, ఎలా ఉంది?" అన్నాడు డాక్టర్ అతని చేయి పట్టుకొని.

డాక్టర్ భాస్కరరావు రమణయ్యకు చిరకాల మిత్రుడు.

"అంతా మీదే భారం" బలహీనంగా అన్నాడు రమణయ్య చేతులు జోడించటానికి ప్రయత్నిస్తూ.

"అంతా ఆ పైవాడి భారం అనాలి. మానవమాత్రులం, మన చేతుల్లో ఏముంది చెప్పు? అదృష్టవశాత్తూ ఆపరేషన్ సక్సెసయింది. ఏ కాంప్లికేషన్స్ రాలేదు. నీ కడుపులో పెరిగిన కంతిని తీసివేశాం. యూ విల్ బి ఆల్ రైట్— ధైర్యంగా ఉండాలి" అన్నాడు డాక్టర్.

"నొప్పి, బాధ భరించలేకపోతున్నాను. ఈ బాధకంటే చచ్చిపోతే బావుండుననిపిస్తోంది" అన్నాడు రమణయ్య తగ్గు స్వరంతో.

డాక్టర్ భాస్కరరావు నవ్వాడు.

"నీ శరీరంలోంచి ఒక భాగాన్ని కట్ చేసి తీసేశాం కాబట్టి ఈరోజు నొప్పి బాగానే ఉంటుంది. కొంచెం ఓర్చుకోవాలి" అన్నాడు.

అలాగే నన్నట్టు తల ఊపాడు రమణయ్య.

కళ్ళ నీళ్లతో అక్కడ నిలుచున్న సుమతిని, ఇతరుల్ని చూడగానే— "బెడ్ చుట్టూ ఇంతమందెందుకు చేరారు? సురేష్! ఎవరో ఒకర్ని

మాత్రం ఉండమని, మిగతా వాళ్ళందర్నీ వెంటనే ఇక్కడ్నుంచి వెళ్ళి పొమ్మని చెప్పు" అన్నాడు డాక్టర్.

"సుమతీ! నువ్వొక్కదానివీ ఉండి మిగతావాళ్ళను వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పు" అన్నాడు సురేష్.

అందరూ అయిష్టంగా అక్కడ్నించి బయటకు నడిచారు.

"రాత్రి నిద్రపట్టడానికి నర్స్ మాత్ర లిస్తుంది. దాహంగా ఉంటే కొంచెం కొంచెం నీళ్లు తాగించండి. రేపటికల్లా నువ్వు మామూలై పోతావు" అంటూ డాక్టర్ అక్కడ్నుంచి లేచాడు.

బయటకు వెళ్ళిపోతున్న డాక్టర్‌ను సురేష్ అనుసరించాడు.

డాక్టర్ తన రూమ్‌లో కెళ్ళి కూర్చుంటూ సురేష్‌ను కూడా కూర్చో మన్నాడు.

"ఇట్స్ ఎ క్లియర్ కేసాఫ్ మాలిగ్నెన్సీ. మనం ఎర్లీగా డిటెక్ట్ చెయ్యటం మంచిదైంది అయితే ఇప్పుడు కూడా పూర్తిగా అవుటాఫ్ డేంజర్ అనటానికి వీల్లేదు. మళ్ళీ రిపీట్ కాకపోతే కొంతకాలం బతకొచ్చు" అన్నాడు డాక్టర్ భాస్కరరావు.

"మళ్ళీ రిపీటవుతుందంటారా?" ఆందోళన ధ్వనించింది సురేష్ కంఠంలో.

"రిపీటవుతుందనే నా అనుమానం. కాని, కచ్చితంగా ఎప్పుడవు తుందో చెప్పలేం. మూడు నెలల్లో కావచ్చు."

"రిపీటయితే ఏం చెయ్యాలి?"

"మరోసారి ఆపరేషన్ చెయ్యాల్సి వుంటుంది. చూద్దాం. మూడు నెలలు అబ్జర్వేషన్లో ఉంచుదాం. కాని, అతనికి కేన్సర్ అని తెలియ నీయకండి, అతని మనస్తత్వం నాకు తెలుసు. డిప్రెస్ అయిపోతాడు. అలా డిప్రెస్ అయిపోతే అయిదారు నెలలు బతకాల్సినవాడు అయిదారు వారాల్లోనే పోతాడు. సో బికేర్‌ఫుల్!" అన్నాడు డాక్టర్.

"అలాగే డాక్టర్!" అంటూ సురేష్ లేచి డాక్టర్‌కు నమస్కారం చేసి రూమ్‌లోంచి వార్డ్‌లో కొచ్చాడు.

వారం రోజుల తరువాత రమణయ్య ఆరోగ్య పరిస్థితి క్రమంగా

మెరుగవుతుండటంతో బంధువులంతా వాళ్ల వాళ్ల ఊళ్లకు వెళ్ళిపోవటానికి సిద్ధమయ్యారు.

వెళ్లేముందు అందర్నీ తమ ఇంట్లోని హాల్లో సమావేశపరిచాడు సురేష్.

"నాన్నగారి ఆరోగ్యం గురించి మీ అందరికీ ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్పాలి" అన్నాడు సురేష్.

అందరి గుండెలూ వేగంగా కొట్టుకోసాగాయి.

"నేను చెప్పబోయే విషయాన్ని అందరూ మనసుల్లోనే పెట్టుకోవాలి తప్ప ఎవరూ, ఎక్కడా ఆ విషయం చెప్పకూడదు!" మళ్ళీ అన్నాడు సురేష్.

"త్వరగా ఏమిటో చెప్పన్నయ్యా! నాకు భయమేస్తోంది" అంది సుమతి. అప్పటికే ఆమె కంఠం రుద్ధమైపోయింది.

"త్వరగా చెప్పు. నువ్వు చెప్పేలోగా దీని గుండె ఆగిపోతుందేమోనని నేను భయపడి చస్తున్నాను" అన్నాడు మాధవరావు.

"నాన్నగారి జబ్బు విషయంలో నాకూ, డాక్టర్ భాస్కరరావుగారికి తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియని రహస్యమొకటుంది. మీరంతా ఆయనది మామూలు కడుపునొప్పే అనుకుంటున్నారు. నెల రోజుల క్రితమే ఆయనకు తీవ్రంగా కడుపునొప్పి వచ్చినప్పుడే అది కేన్సరేమోనని అనుమానించాడు డాక్టర్."

సురేష్ చెప్పడం పూర్తి చెయ్యకుండానే అందరూ "కేన్సరా!!" అన్నారు.

"ఔను. ఆ రహస్యం ఎవరికీ చెప్పొద్దని డాక్టర్ గట్టిగా చెప్పటం వల్ల నేనెవరికీ చెప్పలేదు. పరీక్షలన్నీ చేసి రిపోర్ట్స్ చూశాక డాక్టర్ అనుమానం నిజమేనని తేలింది. ఆ తరువాత మొన్న ఆపరేషన్ చేశారు. నాన్నగారికి కేన్సర్ అని డిటెక్ట్ చెయ్యటం ఇంకో వారం రోజు లాలస్యమైతే ఈపాటికాయన కన్ను మూసేవాడు. నిజంచెప్పాలంటే డాక్టర్ భాస్కర్రావే ఆయన్ని బతికించాడు."

సురేష్ పూర్తి చేసేలోపలే అక్కడున్న ఆడవాళ్ళంతా ఏడవటం మొదలెట్టారు.

కాస్సేపాగి సురేష్ మళ్ళీ చెప్పాడు.

"ఆపరేషన్ సక్సెస్ ఫుల్‌గానే జరిగింది. కాన్సర్ ఎఫెక్టయిన పార్టును తీసేశారు. అయినా, ఆయన మూడు నెలలకంటె ఎక్కువ కాలం బతక్కపోవచ్చు."

సురేష్ ఆ మాట అనగానే అందరూ ఒకేసారి "ఆఁ" అన్నారు-సుమతి దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక కుప్పకూలిపోయింది. మిగతా వాళ్ళంతా ఆమె చుట్టూ చేరి ఏడవసాగారు.

"ఏడిస్తే లాభం లేదు సుమతీ! ధైర్యంగా ఉండాలి. ఆయనకు కేన్సరనీ, మూడు నెలలకంటె ఎక్కువ బతకడనీ నాన్నగారికి తెలియకూడదు. ఎవరూ ఎప్పుడూ నోరు జారవద్దు" అన్నాడు సురేష్.

"మనమంటే ఊరుకుంటాం. కాని, ఈ ఆడవాళ్ళ నోట్లో మాటాగుతుందా" అన్నాడు మాధవరావు.

"ఇంకా కొంతకాలం హాయిగా ఆయన మనమధ్య ఉండాలని కోరుకుంటే మనం ఆయనకీ విషయం తెలియకుండా జాగ్రత్త పడాలి" అన్నాడు సురేష్.

వాళ్ళంతా ఒకరితో ఒకరు "నువ్వు చెప్పొద్దంటే" "నువ్వు చెప్పొద్దు" అని చెప్పుకొని ఆ హాల్లోంచి రమణయ్యను చూడటానికి హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళారు.

తండ్రిని చూడగానే సుమతి దుఃఖాన్నాపుకోలేకపోయింది. మాధవరావు హృదయంలో మామగారిమీద సానుభూతి పెల్లుబికింది. సరస్వతి అన్నగారిమీద పడి ఏడుస్తోంటే సురేష్ ఆమెను వెనక్కి లాగాడు. జ్యోతి, రాధల కళ్ళు కూడా చెమ్మగిల్లాయి.

"మీరంతా ఎందు కేడుస్తున్నారు? అంతా అయిపోయిందిగా? ప్రమాదంలోంచి బయటపడ్డానుగా! ఇంకో వారం, పది రోజుల్లో పూర్తిగా నయమౌతుందనీ, హాస్పిటలో నుండి పంపించేస్తారనీ డాక్టర్ చెప్పాడు. మీరంతా ఇవ్వాళ వెళ్ళిపోతామన్నారు. ఎందు కెళ్ళలేదు?" అన్నాడు రమణయ్య.

"వెళ్తాం లెండి. వెళ్ళే ముందు మిమ్మల్నొకసారి చూసి వెళ్దామని ఇలా వచ్చాం. మరేం లేదు" అన్నాడు మాధవరావు.

కళ్ళనిండా నీళ్ళు నిండిన సుమతిని ప్రేమగా చూస్తూ— "చిన్నప్పట్నించి ఇదింతే! నా కేదొచ్చినా తట్టుకోలేదు. నాకు ముల్లు గుచ్చుకుంటే తనకు గుచ్చుకున్నట్లుగా బాధపడుతుంది. రేపు నిజంగా నా కేదన్నా అయితే ఇదెలా తట్టుకుంటుందో ఏమో!" అన్నాడు రమణయ్య.

తండ్రి కొచ్చిన రోగం తనకొచ్చి, తండ్రి బాగుపడితే? అలా ఎవరన్నా చెయ్యగలిగితే? తండ్రి కోసం తన ప్రాణాలిమ్మని ఎవరన్నా అడిగి తండ్రి ప్రాణాల్ని నిలపగలిగితే? అనుకుంది సుమతి.

....

కేవలం స్వయం కృషితో ఏమీలేని స్థితినుంచి బాగా ఉన్నవాడి స్థితి కొచ్చాడు రమణయ్య. చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రుల్ని కోల్పోయాడు. ఒక దూరపు బంధువు సహాయంతో వరంగల్‌లోని ఒక రైస్‌మిల్‌లో వర్కర్‌గా చేరి, యజమాని నమ్మకాన్ని చూరగొని, ఆ మిల్లుకు మేనేజ రయ్యాడు. అప్పట్నించీ రమణయ్య పట్టుకున్న దల్లా బంగారమైంది.

చెల్లెలు పెళ్ళి ఘనంగా చేశాడు. తానే స్వయంగా పెట్టుబడి పెట్టి వాళ్ళచేత ఓ కిరాణా అండ్ జనరల్ స్టోర్స్ పెట్టించాడు. ఆ రోజుల్లోనే ఓ పెద్ద వ్యాపారస్థుడి దృష్టి రమణయ్యమీద పడింది. పెద్ద కట్నంతో తన కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు.

రమణయ్యకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కూతురు కలిగారు. అందర్నీ ఎంతో ప్రేమగా పెంచుకున్నాడు. కొడుకులు పెద్దవాళ్ళు కాగానే మంచి సంబంధాలు చూసి పెళ్ళిళ్ళు చేసి వాళ్ళను కూడా వ్యాపారంలో పెట్టాడు. కొడుకు లిద్దరి పెళ్ళిళ్ళయ్యాక అతని భార్య అకస్మాత్తుగా గుండెపోటుతో మరణించింది. భార్య చనిపోయాక రమణయ్యకు కూతురు సుమతే సర్వస్వమయిపోయింది. ఆ అమ్మాయికి తల్లీ, తండ్రీ తానే అయి కంటికి రెప్పలా కాపాడుతుంటూ పెంచాడు. ఒక్క క్షణం కూడా ఆమెను వదలి పెట్టి ఉండలేక పోయేవాడు.

సుమతికి మంచి సంబంధం చూసి పెళ్ళిచేశాడు. అల్లుడు మాధవ రావు ఇంజనీర్. పెళ్ళయినప్పటికీ సుమతి ఎక్కువగా పుట్టింట్లోనే ఉంటుండేది.

బంధువు లందరూ రమణయ్య నెంతో గౌరవించేవాళ్ళు. వాళ్ళందరి అతనే కేంద్రం. బంధువుల మధ్య ఏ వివాదం తలెత్తినా రమణయ్యే పరిష్కరించాలి. ఎవరు కష్టాల్లో ఉన్నా రమణయ్యే ఆదుకోవాలి.

రమణయ్య ఇల్లెప్పుడూ వచ్చేపోయే బంధువులతో పెద్ద సందడిగా ఉండేది. విందులూ, వినోదాలు గొప్పగా జరిపేవాడు.

చెల్లెళ్ళని, కూతుర్ని, కోడళ్ళనూ అందర్నీ సమానంగా చూసుకునే వాడు. ఎవరికీ ఎలాంటి లోటు రానిచ్చేవాడు కాదు.

ఇప్పుడు రమణయ్యకు అరవయ్యేళ్ళు. కాని అలా కనిపించేవాడు కాదు. ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా, ఉల్లాసంగా ఉంటూ నలభై కూడా నిండని వాడిలా కనిపించేవాడు.

....

రెండు నెలలు గడిచిపోయాయి. తండ్రిని అనుక్షణం చూసు కుంటూ సుమతి అతని దగ్గరే ఉండిపోయింది. సరస్వతి వారం రోజుల కొకసారి వచ్చి వెళ్ళసాగింది. అల్లుడు, బావ, వియ్యంకులు ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు వచ్చి పోతుండేవాళ్ళు.

రమణయ్య ఇల్లొక సత్రంలా మారిపోయింది.

వచ్చేపోయే బంధువు లందరికీ సపర్యలు చెయ్యలేక కోడళ్ళిద్దరికీ విపరీతమైన అలసట వచ్చేసింది.

వండింది వడ్డించలేక, రాత్రిళ్ళు పడకలు సర్దలేక అసలు భర్తలతో ఏకాంతంగా మాట్లాడే అవకాశమే లేక, పిల్లలకు చదువులు చెప్పే తీరిక లేక వాళ్ళకు ఒక్కోసారి విపరీతమైన విసుగూ, కోపం కలుగుతుండేవి. అలాంటి సమయాల్లో "ఇంకో నెల రోజులైతే పోతాడులే-పాపం !- ఎలాగో ఓపిక పట్టాలి" అనుకుంటూ రోజులు లెక్కపెడుతుండేవాళ్ళు.

భార్య లేకుండా నెలలకొద్దీ గడపటం అంటే మాధవరావుకు పిచ్చెక్కినంత పనయింది.

ఒకరోజు కోపాన్నీ, బాధనూ ఆపుకోలేక భార్యతో పోట్లాడాడు.

"నువ్వొచ్చి ఇక్కడ నెలలకొద్దీ ఉంటే నేనేమయిపోవాలి ? హోటలు తిండి తినలేక చస్తున్నాను. రాత్రిళ్ళు నిద్రపట్టక పిచ్చెక్కు తోంది" అన్నాడు.

"నాన్నగారి కిలా ఉంటే నన్నెలా రమ్మంటారు? మహా అయితే ఆయనింకో నెల రోజులేగా మన మధ్యనుండేది?" అని కళ్ళ నీళ్లు పెట్టుకుంది. సుమతి.

"నెల రోజుల్లో మాత్రం పోతాడని గారెంటీ ఏముంది?" నాలుక చివరిదాకా వచ్చినమాటను భార్య ముఖం చూసి దిగమింగాడు మాధవరావు.

సరస్వతి ఎప్పుడూ అన్నగారి దగ్గరుండిపోవటంతో సత్యనారాయణకు కూడా ఇదే పరిస్థితి ఎదురైంది.

తన వాళ్ళందరూ ఎప్పుడూ తన దగ్గరే ఉండిపోవటం. అందరూ తనను పువ్వుల్లో పెట్టి పూజించటం, ఏది కావాలంటే అది క్షణాలమీద తెచ్చివ్వటం రమణయ్యకు ఎంతో హాయిగా ఉంది.

....

మరో నెల రోజులు గడిచాయి.

రమణయ్య ఆరోగ్యం ఇంకా మెరుగైంది. అతను మామూలుగా లేచి తిరగసాగాడు. తన రైస్‌మిల్లు దగ్గరకు వెళ్ళి పూర్వంలా తన పనులన్నీ చూసుకోసాగాడు. అందరితో హాయిగా కబుర్లు చెప్పసాగాడు. మనమలు. మనమరాళ్ళతో ఆడుకోసాగాడు. వ్యాపారాన్ని అభివృద్ధి చెయ్యటానికి కొత్త పథకాలు ఆలోచించసాగాడు.

....

"మూడు నెలలు గడిచాయి కదా, ఇక గండం గడిచినట్టేనా ?" అడిగాడు సురేష్ డాక్టర్ భాస్కరరావు దగ్గరకు వెళ్ళి.

"గండం గడిచిందని చెప్ప లేం. ఏ క్షణంలోనైనా మళ్ళీ అతని కడుపులోని కొన్ని భాగాలు ఎఫెక్ట్ కావచ్చు" అన్నాడు డాక్టర్.

"నాన్నగారు మూడు నెల్లో పోతారని తెలిసి మా బంధువులంతా ఆయనను చూడడానికొస్తున్నారు. వాళ్ళకి చేసిపెట్టలేక మా భార్యల ప్రాణాలు పోతున్నాయి. అందరూ నాన్నమీద బోల్డు ప్రేమ ఒలకబోస్తున్నారు." దిగులుగాఅన్నాడు సురేష్.

"అసలు మీ రీ వార్తను అందరికీ ఎందుకు చెప్పారు? ఈపాటికి ఎవరో ఒకరు ఆయనకు చెప్పేఉంటారు" అన్నాడు డాక్టర్.

"దగ్గరవాళ్ళకైనా చెప్పకపోతే బావుండదని చెప్పాను—నాన్నగారికి ఎవరూ చెప్పలేదు" అన్నాడు సురేష్.

"మీ నాన్నగారు పూర్తిగా కోలుకున్నారనీ, ఏమీ ఫరవాలేదనీ చెప్పి అందర్నీ పంపించెయ్యండి" అన్నాడు డాక్టర్—

సురేష్ ఇంటికొచ్చి, బంధువు లందరికీ నాన్నగారు పూర్తిగా కోలుకున్నారని, ఆయన కేమీ ఫరవాలేదని డాక్టరు చెప్పాడని చెప్పే శాడు. దాంతో వాళ్ళింటికి బంధువులు రావటం తగ్గిపోయింది. సుమతి సరస్వతి వాళ్ళ భర్తలపోరు భరించలేక వాళ్ల ఊళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు.

ఇంట్లో ప్రశాంతత ఏర్పడింది, జ్యోతి, రాధలు ఊపిరి తీసు కున్నారు.

రమణయ్యకు మాత్రం చాలా దిగులు కలిగింది. ఇంతకాలం తనను కంటికి రెప్పలా చూసుకున్న సుమతి వెళ్ళిపోవటంతో అతను చాలా ఒంటరిగా ఫీలయ్యాడు. ఈ దిగులుతో వారం రోజుల్లోనే మంచం పట్టాడు,

ఈ వార్త తెలియగానే సుమతి క్షణాల మీద నాన్నగారి దగ్గరకొచ్చే సింది. మిగతా బంధువు లందరూ వచ్చేశారు.

'ఈదెబ్బతో మామగారు ఫినిష్।" అనుకున్నాడు మాధవరావు.

వాళ్ళందరినీ చూడగానే రమణయ్య మామూలుగా మారిపోయాడు.

....

మరో మూడు నెలలు గడిచాయి.

సుమతి ఆ మూడు నెలల్లోనూ వారం రోజులు తండ్రి దగ్గరుంటే ఓ రెండ్రోజులు భర్త దగ్గర ఉండేది.

"ఈ ముసలాడు బతకటమేమిటో గాని అది నా చావుకొచ్చింది" అనుకున్నాడు మాధవరావు. ఈ విషయంలో ఎన్నోసార్లు భార్యతో పోట్లాడాడు—రమణయ్యకు జబ్బు చేసినప్పటినుంచి సుమతి. మాధవ రావుల ఇంట్లో శాంతి కరువైపోయింది.

మరో నెల రోజులు గడిచాక రమణయ్యకు మళ్ళీ కడుపులో నొప్పి వచ్చింది. డాక్టర్ భాస్కరరావు టెస్ట్ చేసి ఆపరేషన్ చెయ్యాలన్నాడు.

మళ్ళీ బంధువులందరూ వచ్చారు.

రమణయ్యను ఆపరేషన్ థియేటర్‌కు తీసుకెళుతుంటే అంతా భోరు మని ఏడ్చారు.

రెండోసారి ఆపరేషన్ చేశాక రమణయ్య పరిస్థితి పక్క మీది నుంచి లేవలేనిదిగా మారిపోయింది.

కేన్సర్ రమణయ్య మొత్తం పేగులకూ వ్యాపించిందట! కడుపు తెరిచి చూస్తే పేగుల లోపలి భాగమంతా కంతులతో పూడుకుపోయిందట. ఆపరేషన్ అసాధ్యమైపోయిందట. ఎలాగో తంటాలుపడి కడుపులో చాలా భాగాలు కట్‌చేసేసి మళ్లీ మూసేశారు.

ఈసారి డాక్టర్ భాస్కరరావు సురేష్‌ను పిలిచి—"హిజ్ కండిషన్ ఈజ్ వెరీ బాడ్! ఒక నెల రోజులకంటే ఎక్కువ బ్రతకకపోవచ్చు" అని చెప్పేశాడు.

తండ్రి ఏ క్షణానైనా ప్రాణాలు కోల్పోవచ్చునని సుమతి అను క్షణం అతని పక్కనే ఉండిపోయింది. మిగతా బంధువులు కూడా ఒక రోజిక్కడ, ఒకరోజక్కడ అన్నట్టుగా వచ్చి పోసాగారు.

ఈసారి సురేష్ తన భార్య జ్యోతితో చెప్పాడు—

"నాన్నగారు ఇంకో నెల రోజులకంటె ఎక్కువ రోజులు బ్రత కడు. ఈ నెల రోజులు ఎలాగో మీ కోడళ్ళిద్దరూ కష్టపడండి"అని.

అందుకే బండెడు చాకిరితో సతమతమైపోతున్నా ఇంకో నెల రోజులైతే మన కష్టాలు తీరుతాయిలే"అనుకుంటూ తమను తాము ఓదార్చు కున్నారు.

పూర్తిగా పక్కనే అంటుకుపోయినప్పటికీ రమణయ్య మాత్రం ఉల్లాసంగానే ఉన్నాడు. తనను చూడడానికొచ్చిన వాళ్ళందరితోనూ గురించి, వ్యాపారం, గురించి, అంచెలంచెలుగా తను పైకొచ్చిన విధానం గురించి, చాలా హుషారుగా మాట్లాడేవాడు. సుమతి కొడుకు సందీప్, సురేష్ కూతురు చైతన్యల పెళ్ళి ఘనంగా జరిపించే వరకు తాను బతుకుతానని చెప్పేవాడు.

నవ్వుతూ, తుళ్ళుతూ కులాసాగా ఉంటున్న రమణయ్యను చూసి అందరూ "ఆరిపోయేముందు దీపం వెలుగు" అనుకున్నారు.

రెండో ఆపరేషన్ కూడా జరిగి నెలరోజులు గడిచాయి.

రమణయ్య ఆరోగ్య పరిస్థితిలో మార్పులేదు. అంతకంతకూ మెరుగవుతున్నట్టుగా కనిపించాడు.

మాధవరావులో విపరీతమైన అసహనం ప్రవేశించింది. భార్య లేకుండా గడపటం అతనికి దుర్భరంగా మారింది మరోదాన్ని ఎవరినన్నా చూసి రెండోపెళ్ళి చేసేసుకుందామా అన్న ఆలోచన కూడా వచ్చేసింది.

జ్యోతి, రాధలకు ఆ ఇంట్లోంచి ఎవరికీ చెప్పాపెట్టకుండా దూరంగా పారిపోదామనిపించింది.

సురేష్, సుధీర్ లిద్దరూ "ఈయనింకా ఎంతకాలం బతుకుతాడు?" అని విసుగ్గా అనుకున్నారు.

తండ్రిని ఎంతో గాఢంగా ప్రేమించే సుమతిలో కూడా "నాన్నింకా చచ్చిపోడేమిటి?" అన్నభావం కలిగింది. మొదట్లో "నా కింత పాడు ఆలోచన ఎందుకొచ్చింది?" అనుకొని దాన్ని కొట్టేసినా క్రమక్రమంగా ఆమెలో కూడా ఆమెకు తెలియకుండానే ఆ భావం పెరిగి పెద్దది కాసాగింది.

రమణయ్య పనులు చెయ్యటంలో అందరికీ అసహ్యం, విసుగూ కలగసాగాయి,

మాధవరావు ఒకరోజు అందరి ఎదుట భార్యతో పోట్లాడాడు.

"ఇంకా ఎంతకాలం నన్నిలా చంపుతావు? వెంటనే ఇంటి కొస్తావా? లేక నన్ను వేరే దారి చూసుకోమంటావా?" అని భార్యను నిల దీశాడు.

సుమతి మారు మాట్లాడకుండా అప్పటికప్పుడు ప్రయాణమై భర్తతో వెళ్ళిపోయింది.

సత్యనారాయణ సరస్వతిని తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

మిగతా బంధువులు కూడా రమణయ్యను చూడడానికి రావటం మానేశారు,

రమణయ్య పనులన్నీ కోడళ్ళిద్దరే చేయాల్సి రావటంతో వాళ్లూ భర్తలతో పోట్లాడారు,

"అతని పనుల్ని మేం చెయ్యలేం— ఉమ్మి, మలమూత్రాలు

ఎత్తడం మావల్లకాదు. ఎవరైనా పని మనిషిని చూడండి" అన్నారు వాళ్లు.

"ఆయ నింకా ఎంతోకాలం బతకడు. ఇంకో నాలుగు రోజులు ఓపికపట్టండి. పనిమనిషిని పెడితే ఆయన చాలా నొచ్చుకుంటాడు" అన్నాడు సురేష్.

"నాలుగు రోజులు కాదు. నాలుగు నెలలైనా. నాలుగు సంవత్సరాలైనా ఆయన కేమీ కాదు. రాయిలా ఉంటాడు. పోయేని మా ప్రాణాలే! ఎంత డబ్బయినా సరే. పని మనిషిని చూడండి. రేపట్నించి మే మసలు ఆయన గదిలోకి కూడా వెళ్లం" అంది జ్యోతి.

కాని, పక్కమీద పడిపోయిన రమణయ్యకు పనులన్నీ చేసిపెట్టే పని మనిషెవరూ దొరకలేదు. అతను "ఇది కావాలి" "అది కావాలి" అని పెట్టే కేకలకు కోడళ్ళిద్దరూ అతని గదిలో కెళ్ళటం మానేశారు. కాఫీ, భోజనం మొదలైనవాటిని అతని గదికి పిల్లలతో పంపించటం ఎప్పుడన్నా వెళ్ళినా అతన్ని చీదరించుకోవటం విసుక్కోవటం, కోపగించుకోవటం మొదలెట్టారు.

రమణయ్య కోడళ్ళ ప్రవర్తనను గురించి కొడుకులకు ఫిర్యాదు చేశాడు. వాళ్లు విని ఊరుకున్నారే తప్ప కోడళ్ళను మందలించకపోవటం రమణయ్యకు దిగ్భ్రాంతిని కలిగించింది.

వెంటనే రండని కూతురుకూ, చెల్లెలుకూ ఉత్తరాలు రాశాడు. కాని, వాళ్లు కూడా రాకపోవటంతో అతను పూర్తిగా క్రుంగిపోయాడు.

అందరూ అకస్మాత్తుగా ఇలా ఎందుకు మారిపోయారో అతని కర్థం కాలేదు.

తన వాళ్లంతా తన నెంతో ప్రేమిస్తున్నారనీ, తన కోసం వాళ్లు తమ ప్రాణాలనైనా ఇస్తారని ఇంతకాలం అనుకున్నాడు. కాని ఇప్పుడు తనకు కనీసం మంచినీళ్లు కూడా ఇచ్చేవాళ్లు లేరు. వేళకు మందులిచ్చే వాళ్లు లేరు. కంపుకొడుతున్న తన గదిని శుభ్రం చేసేవాళ్లు లేరు. మల మూత్రాలకు తీసుకెళ్లే వాళ్లు లేరు. తన పరిస్థితి తనకే జాలి కలిగించేలా మారిపోయింది.

రమణయ్య కళ్లముందో తెర...విశాలంగా, తెల్లగా, తళతళ మెరుస్తూ

కనిపించింది. ఆ తెరమీద తనున్నాడు. తన చుట్టూ తన వాళ్లందరూ సుమతి, సరస్వతి, సురేష్. సుధీర్, జ్యోతి, రాధ ఉన్నారు, వాళ్ల మధ్య తను హాయిగా. ఆనందంగా, మహారాజులా వెలిగిపోతున్నాడు?

అకస్మాత్తుగా ఆ తెర చిరిగిపోయింది. రెండుగా చీలిపోయి పక్కకు తప్పుకుంది. దాని వెనుక మరో తెర స్పష్టంగా కనిపించింది. ఈ తెరమీద విషాదం మూర్తీభవించిన తను, పక్కమీది నుంచి లేచేశక్తి కూడా లేని తను, తెర అంచుల్లో దాక్కొని తనకేసిచూస్తూ వెకిలిగా నవ్వుతున్న సుమతి, సరస్వతి, సురేష్, సుధీర్, జ్యోతి, రాధ, మాధవరావు, సత్యనారాయణ.

వాళ్లంతా తాను రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని సంపాదించిన ఆస్తిని అనుభవిస్తున్నవాళ్లు. ఈనాడు తనకు గుక్కెడు మంచినీళ్లివ్వటానిక్కూడా కరువైపోయిన వాళ్లు.

తను వాళ్లకెంత చేశాడు? తన పిల్లలు. తన సుమతి. ఎందరు దూరమైపోయినా సుమతి తనకు దూరంకాదనుకున్నాడు. ఆమెను తన ప్రాణంలో ప్రాణంగా పెంచి పోషించాడు. సురేష్ సుధీర్ తన రక్తాన్ని ధారపోసి వాళ్ల జీవితాల్లో సుఖాల దీపాల్ని వెలిగించాడు.

తన బంధువులు, మిత్రులు అడిగిన వాళ్లకు లేదనకుండా ఇచ్చాడు. కూలిపోతున్న ఎన్నో కుటుంబాలను నిలబెట్టాడు. వాళ్లంతా తన రక్తాన్ని పీల్చుకున్నారు. తనిప్పుడు క్రుంగి కృశించిపోతుంటే వదిలేశారు.

రమణయ్యలో సహజంగా ఎప్పుడూ ఉండే బ్రతుకుమీది ప్రీతి నశించటం మొదలెట్టింది. బయట ప్రపంచంమీద శ్రద్ధాసక్తుల తగ్గిపోయాయి, పూర్తిగా అంతర్ముఖుడైపోయాడు.

అక్కడ అతని అంతరంగ స్థలం మీద ఒక తెర....ఒక జ్యోతి... సత్యాన్ని చూపే ఒక గొప్ప ప్రకాశం అతనికి ప్రత్యక్షమయ్యాయి.

ప్రపంచ మంతా తనదే ననుకున్నాడు. అందరూ తన వాళ్లేననుకున్నాడు. అందరికీ తన అవసరం ఉందనుకున్నాడు. తను లేకపోతే వాళ్లంతా ఒక్క క్షణం కూడా బ్రతకలేరనుకున్నాడు. కాని, వాళ్లంతా తన చావుకోసం ఎదురుచూసే క్షణం వస్తుందని ఊహించనైనా లేదు. కాని, ఈ బంధాలెంత అశాశ్వతమైనవి! శాశ్వతమైనవేవి? దేవుడు. భక్తి

మోక్షం, పూజ, పునస్కారాలు—వీటిని గూర్చి తానెప్పుడూ పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. ఎంతసేపూ కూతురు, కొడుకులు, చెల్లెలు, కోడళ్లు అల్లుడు, మనుమలు, మనుమరాళ్లు—వీళ్లను గూర్చే ఆలోచించాడు. కా ఇప్పుడు తన కెవరూ లేరు! తన మనస్సు నావరించిన ఆ తెర ముక్కలు ముక్కలైపోయింది.

పది రోజులు గడిచాయి.

ఒకరోజు తన గదిలో పగలు నిద్రపోతున్న రమణయ్యకు స్మాత్తుగా ఏదో పీడకలవచ్చి మెలకువ వచ్చింది. తన గది పక్కనే ఉ హాల్లోంచి కోడలు జ్యోతి ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్న మాటలు అ స్పష్టంగా వినిపించాయి.

"అసలు మీ మామగారి కేం రోగం? పోతాడు పోతాడని అనుక టమే గానీ ఆయనకు మాత్రం నూరేళ్లాయుష్షున్నట్లుంది పాపం చె లేక మీరు చస్తున్నారు!" ఆ గొంతు పక్కింటి పార్వతమ్మది.

"అది కేన్సరట పిన్నీ! మొదట ఆపరేషన్ చేసినప్పుడు మ నెలల్లో పోతాడన్నారు. ఆరు నెలల తరువాత రెండోసారి ఆపరేషన్ నప్పుడు నెలరోజుల్లో పోతాడన్నారు. ఇప్పుడు రెండు నెలలవుతోంది రాయిలా ఉన్నాడు" అది జ్యోతి గొంతు.

ఆ తరువాత వాళ్లేం మాట్లాడుకుంటున్నారో రమణయ్యకు పించలేదు—

....

ఆ రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు రమణయ్యకు భోజనం తీసు అతని గదిలో కెళ్లిన సురేష్‌కు తండ్రిలో ఎంత లేపినా ఎలాంటి చ కనిపించకపోవటంతో "నాన్నా!" అని అరుస్తూ బిగ్గరగా ఏడ్చాడు. ల్లోంచి సుధీర్, జ్యోతి, రాధ పరుగెత్తుకొని వచ్చారు.

బంధువులందరూ వచ్చారు.

కర్మకాండంతా ఘనంగా జరిపించారు.

తిన్నారు, తాగారు. "ఆహా!హా! ఏం మనిషండీ. తాను తిన్నా పదిమందికీ పెట్టాడు. ఆహా!హా!" అంటూ రమణయ్యను వే పొగిడి ఎక్కడివాళ్లక్కడకు వెళ్ళిపోయారు.